

PTUJSKI LIS

Uredi.
Ptuj, S.
rotov.
Rokopisi

Politično gospodarski tednik.

Štev. 13

Ptuj, 27. marca 1921

III. letnik

Našim naročnikom smo doposlali opomine za naročnino. Mnogi so se resnemu pozivu odzvali, mnogi ne.

Proti poslednjim bomo morali rabiti zadnje sredstvo — sodno pot. Krivi si bodo sami, kajti mi smo bilo zelo, zelo potrpežljivi.

Upravništvo.

Cvetna nedelja - Velika noč.

Hosana je klicalo izraelsko ljudstvo na cvetno nedeljo Izveličarju, a čez nekaj dni: križajmo ga! Izveličar pa je prenesel tudi sramotenje in križanje, a s svojim vstajenjem zmagovalno pokazal, da je njegovo delo neminljivo, ki se ne da streti s človeško silo.

Nekaj podobnega doživljamo te dni. Veselja pijana tržaška množica, nahujskana po brezvestnih fašistih, je na cvetno nedeljo slovesno sprejela vladne zastopnike italijanske, ki naj bi javno proglasili priklonitev po veliki večini slovanskega Primorja k Italiji.

Slovansko ljudstvo je pa mrko gledalo to slavlje, njegovo srce je presunil znova meč žalosti, ker dobro ve, da vse to naznanja zanj dneve trpljenja.

Pa ne samo primorskih Slovanov, tudi njihove brate po širni Jugoslaviji je presunil ta dan meč žalosti. Zakaj tudi mi čutimo kot dobri bratje in sestre ono veliko trpljenje, katero je zadelo naše rojake pod italijansko oblastjo.

Po vsej širni Sloveniji in dalje po Hrvaški smo na cvetno nedeljo hoteli tudi javno pokazati svojo žalost nad neusmiljeno

usodo, ki je zadela naše rojake. Priredile so se veličastne žalne manifestacije v Ljubljani, v Zagrebu, v središčih Slovencev in Hrvatov, da izrazijo ne samo svojo žalost in sočutje, nego tudi javno protestirajo proti krivični zasedbi naših krajev.

Tudi manjši kraji niso zaostali. V Ptuj se je vršilo žalno zborovanje pred mestno hišo. Udeležila se ga je šolska mladina s svojimi učitelji, udeležila so se ga razna društva, prisostvovalo je na stotine ljudstva, iz Maribora pa so prihiteli Sokoli na konjih. Zborovanje je otvoril predsednik Jugoslovanske matice v Ptuj dr. Kotnik. Mestni gerent dr. Senčar je v jedrnatih besedah ožigosal zahrbtno in krivično ravnanje italijansko, ki je zaslužilo toliko tisoč naših najboljših, najzavednejših bratov in sester. Prof. Sovre pa je v pesniški obliki primerjal naše zaslužne brate pepeluški, kateri se pod neusmiljeno mačevo hudo, hudo godi. Ali pride čas, ko se pojavi na vzhodu na belem konju zmagovit vitez Jurij, ki osvobodi pepeluško hude mačehe. Misel osvobojenja in zedinjenja naj živo bdi v prsih vsakega zavednega Slovenca. Odrasli naj z neumornim delom krepijo naše stanje, mladina pa naj na tem trdnem temelju izvrši častno narodno nalogo.

Ako stori vsak svojo dolžnost, mora priti tudi za naše zaslužne brate velika noč, dan vstajenja, dan osvobojenja. Ta dan pa ne bo le za nje dan vstajenja, nego tudi za nas. Saj mi brez odtrganih bratov ne moremo živeti popolnega življenja. Čutiti se moramo tudi mi toliko časa teptane, nesvobodne, dokler ne zasije vsem nam dan svobode, dokler se ne uresniči Gregorčičeve besede: „Bog živi vse Slovence, pod streho hiše ene!“

Izvolitev monsignora Bulića za častnega člana ptujskega muzejskega društva.

Na občnem zboru Muzejskega društva v Ptuj, ki se je vršil dne 12. marca 1921, je utemeljeval tajnik g. V. Skrabar odborov predlog, naj se imenuje don Franc Bulić za častnega člana našega Muzejskega društva. Izvajal je: Odbor našega društva je v zadnji seji enoglasno sklenil, predlagati danes zborujočemu občnemu zboru, naj imenuje don Franc Bulić, ravnatelja državnega muzeja v Splitu v Dalmaciji, za častnega člana. V kratkih potezih bom orisal starčka don Frana, kakor ga imenujejo Dalmatinci.

Don Fran Bulić je bil rojen v Vranjici med Splitom in Salono 4. oktobra leta 1846. obhaja torej v jeseni svoj 75. rojstni dan. Določili so ga za duhovski stan. Kmalu nato, ko je dokončal svoje študije, je bil imenovan kot posvetni duhovnik za gimnazijskega profesorja v Splitu, kjer je deloval mnogo let kot učitelj in bil pozneje imenovan tudi za gimnazijskega ravnatelja.

Zelo zgodaj pa se je že docela posvetil študiju splitskih in salonskih starin ter jugoslovanski zgodovini sploh. Po svojih izvrstnih raziskavanjih posebno na polju starokr-

ščanske arheologije si je učeni duhovnik pridobil svetoven sloves. Trud svojih raziskavanj je objavljal v 39 letnikih časopisa „Bulletino archeologico di storia Dalmata“, ki sedaj izhaja v hrvatskem jeziku. Poročila in članke izpod njegovega peresa najdemo skoraj v vseh strokovnih evropskih listih. Pred mnogimi leti je bil tudi imenovan za ravnatelja državnega muzeja v Splitu; kratko pred izbruhom svetovne vojske je bilo zgrajeno pod njegovim vodstvom krasno muzejsko poslopje v Splitu. Sedaj postavljajo in razvrščujejo pod njegovim vodstvom in s pomočjo dr. Abramića, ki je nam vsem dobro znan, tam velikanski antični material. Tam muzej bopoleg muzeja v Sarajevu izmed najboljših v naši državi. Da se je ohranila Dioklecijanova palača v Splitu, se imamo tudi Buliću zahvaliti. Izmed njegovih znanstvenih del naj navedem hronotakso splitskih škotlov, opis grobne plošče hrvatske kraljice Jelene, ki jo je sam našel, opis svetovnoznanih bazalik v Saloni in pred kratkim izkopanih v Monasterinu. Po svojih znanstvenih raziskovanjih je prišel pač z vsemi možmi svoje stroke v sedanji dobi v dotiko in ne bo menda zgodovinarja, kateremu Bulićevo ime ni ravnotako znano kakor Mommsenovo. Bulić obvlada skoraj vse svetovne jezike in je prišel v dotiko skoraj z vsemi evropskimi narodi. Postal je kozmopolit, ki posebno radi znanosti

Elektrifikacija dravske doline.

Dr. Ing. Král.

(Konec.)

Da se zasigura vsaj pretežni del glavnice 40 milijonov kron, ki bode potrebna za izvršitev v razdelilnega omrežja, predlagajo strokovnjaki tudi povsem opravičeno, da mora vsak, kdor hoče dobiti električen tok, zagajati, ali neposredno vplačati delež na temeljne delnice, in sicer:

1. Za vsako žarnico 1000 K.
2. Za vsako priključeno konjsko silo 2000 K.

Ta znesek se upiše enkrat za vselej in pride do obrestvovanja, ko bode zagajena prvotnim delnicam določena dividenda. Povsem opravičeno se bode pač zahtevalo od vsakega, kdor se priklasi kasneje, da vpiše znatno večji delež.

Instalacijo na lastnem posestvu si mora vsak posestnik plačati sam. Po današnjih cenah pride en izvod za eno svetilko približno na 450 K. Drobní motorji, 3 do 5 konjskih sil, ki pridejo v poštev za malo obrt in za poljedelsko-gospodarske namene, stanejo danes 14.000 do 16.000 K. Taki drobní motorji so tudi tako urejeni, da se dajo prenašati na razna mesta uporabe. Manjši poljedelci si take motorje lahko nabavijo skupno. Je pač umljivo, da se pri večji izrabi enega takega motorja bode zahteval nekoliko višji pavšal na leto, ali nabavne stroške in obvezne vpise temeljnih delnic si posestniki razdele med seboj, tako da na posameznika odpade le del vseh nabavnih stroškov. Na ta način postane produktivnost električne sile dostopna najširšim slojem prebivalstva.

Zanima nas še, v kakem razmerju bodo

obžaluje, da je nesrečna svetovna vojna različne evropske narode tako razdvojila. Politično se Bulić ni posebno udeleževal. Leta 1908 je bil sicer proti svoji volji izvoljen za poslanca mesta Splita v nekdanji avstr. državni zbor, toda svojega mandata nikoli ni izvrševal. Z dietami (20.000 K) je ustanovil stipendijo, kar posebno lepo osvetljuje njegov nesebičen, blag značaj. Poslali so ga tudi k mirovnim pogajanjem v Pariz. S prejšnjim predsednikom republike Poincarree ga veže dolgoletno prijateljstvo. S tem je Bulić mnogo dosegel, posebno pa to, da je ostala večina otokov v Jadranu v naši državi. Svojega umrlega prijatelja, velikega jugosl. škofa Strošmayerja, ki je več kakor 30 let hodil v sosedno Rogaško Slatino, tudi v tem posnema, da vsako leto pride v ta biser naše dežele. Tudi v našem mestu ni več tujec. Večkrat je šel v Ptuj in se je informiral o delovanju našega društva. Jeseni lanskega leta je pozdravil naš odbor starčka učenjaka v Ptuj. Na kratko še končno omenim, da je Nj. kr. Veličanstvo prestolonaslednik Aleksander odlikoval Bulića z redom Sv. Save II. razreda. Našemu društvu bo tedaj le v čast, če bo smelo šteti monsignora Bulića med svoje; zato predlagam, da se za vezilo k doseženemu 15. lustru imenuje Don Franc Bulić za častnega člana našega Muzejskega društva.

cene za električno energijo (luč in gonilno silo) napram energijam, ki jih prebivalstvo sedaj uporablja.

Z enim litrom petroleja, ki stane danes 24 K, gori manjša svetilka približno 20 ur, večja samo pribl. 12 ur. Ena ura razsvetljave z manjšo svetilko stane torej K 1-20, z večjo svetilko 2 K. Ako gori taka svetilka tekomelega leta povprečno samo 2 uri na dan (pozimi več, poleti manj), stane taka, gotovo zelo pomanjkljiva razsvetljava letno 800 do 1400 K. Ako uvažujemo še nevarnost ognja, nesnažnost in težave pri nakupu petroleja, so velikanske prednosti električne razsvetljave nad vse jasne.

In gonilna sila? Ako ima kdo parni stroj v obratu, stane danes 1 konjska sila na uro samo na premogu in mazilih 250—300 K ali KW pribl. K 3-50 na uro. Motorji na bencin, ali na mineralno olje stanejo dvakrat toliko t. j. povprečno 7 K na uro. Naše električno podjetje zamore po dosedanjih kalkulacijah oddati 1 KW na leto za 5000 K. Ako ima kdo svoje motorje 2000 ur na leto v obratu (t. j. 250 dni po 8 ur ali 200 dni po 10 ur) stane njega 1 KW ura K 2-50.

Vsi navedeni stroški in iz njih izvajane cene so pač izračunani na podlagi sedanjih druginjskih razmer za najneugodnejše pogoje izvrševanja in oddaje toka. Ako bi se naša valuta zboljšala, zboljša se s tem tudi cena toka na Fali, ker je največji del investiranega kapitala vknjižen v Švici v švicarskih frankih, in obrestovanje se vrši tudi v švicarskih frankih. Nadaljno znižanje cen bi bilo mogoče, ako bi se že v prvem času prijavilo čim največ odjemalcev in tako bi se čim največ temeljnih akcij vplačalo v gotovini. Čim več umevanja bode našlo velepomembno podjetje pri vsem prebivalstvu celega zainteresiranega ozemlja, temveč koristi bode od tega imel vsak posameznik in z njim vsa domovina. **Največji in neoprostljivi pogrešek bi pa bil, ako bi vsled nerazumevanja domačega prebivalstva prišlo do tega, da bi se Falska električna energija preko domačih krajev prenašala daleč proč — morda celo čez državno mejo.**

Pred občinskimi volitvami v Sloveniji.

(Nadaljevanje in konec.)

Volilni imeniki. Tokrat isti, kakor so bili za volitve v konstituanto. Reklamacijskega postopanja ne bo.

Prve občinske volitve se bodo vršile na podlagi volilnih imenikov, kakor so bili pravomočni pri zadnjih volitvah v konstituanto. Novi volilni imeniki se torej ne bodo izdelovali in in tudi ne bo novega reklamacijskega postopanja. **Volilci bodo torej vsi oni, ki so volili zadnjič pri volitvah v konstituanto.** Naredba določuje, da sme deželna vlada odrediti sestavo novih volilnih imenikov le v tistih občinah, kjer je vpisanih malo volilcev. Volilni imeniki se bodo seveda sestavili tudi za vse občine, ki so še le pripadle k naši državi (n. pr. Logatec). Ker za te prve občinske volitve reklamacijsko postopanje odpade, bo smel vsak volilec v uradnih prostorih (občinski prostori) ob času, ko bodo volilni imeniki razgrnjeni (kar mora biti na občinski deski naznanjeno) od 9. do 11. ure, v občini, kjer je več kakor 2000 prebivalcev, tudi od 3. do 6. ure popoldne samo prepisati volilni imenik.

Kedaj bodo volitve?

Razpisane bodo sredi marca, vršile se bodo v drugi polovici aprila. Razpisane morajo biti vsaj 4 tedne prej nego se vršijo in mora razpis volitev biti nabit na občinski deski. Dan volitve v posameznih občinah določi politična oblast.

Volilne dolžnosti ne.

Vežanje list.

Dve ali več v isti občini vloženih kandidatnih list so lahko veže. Ker je volitev po proporeu, bodo v mnogih slučajih prišli ostanki posameznih list pri dodelitvi preostalih mandatov v pošt. Za ta slučaj lahko

dve ali več strank veže svoje liste tako, da ena ali druga odstopi svoj ostanek drugi stranki.

Kdo vodi volitve?

Volitve bo vodil posebni volilni odbor, ki bo sestavljen iz župana (ali enega občinskega svetovalca) kot predsednika, iz enega občinskega odbornika in iz po enega predstavnika ali namestnika kandidatnih list (torej tam, kjer bo naša JDS postavila svojo kandidatno listo, bo v volilnem odboru tudi en predstavnik JDS ali njegov namestnik). Volilni odbor je odgovoren za to, da se volitev vestno izvrši. Člani volilnega odbora ne smejo takrat, ko volilec voli, vplivati na volilčno glasovanje. Politična oblast sme oddati k volitvam na vsako volišče po enega zastopnika, ki mora paziti na to, da se ravna po zakonu, in ne sme pripuščati, da volilni odbor prestopa svoje področje. Upravičen je, tudi med volitvo odrediti odpomoč zoper nezakovitosti.

Točenje alkoholnih pijač na dan volitve in na dan pred volitvami je v vsej ohčini prepovedano.

Volišča. Volilo se bo s kroglicami.

V občinah, kjer je nad 800 volilcev, mora biti več volišč.

Volilo se bo, kakor pri volitvah v konstituante 28. nov., s kroglicami. Na škrinjici vsake stranke ali skupine bo prilepljena kandidatna lista. Okrajno giavarstvo določi, katera škrinjica pripada kateri stranki.

Z orožjem ali orodjem, porabnim za boj, ne sme nihče na volišče.

Določbe o postopanju volilnega odbora pa si naj vsi tisti, ki bodo prišli v pošt, prečitajo natančno v „Uradnem listu“. Bistveno se krijejo z določbami o postopanju vol. komisije pri volitvah v konstituanto.

V občinah, kjer je več volišč, mora župan eno volišče določiti kot glavno, na katerem se na podlagi volilnih spisov vseh volišč ugotovi skupni izid glasovanja.

Kako se razdele odborniška in namestniška mesta?

Skupna vsota oddanih glasov se razdeli z za eno zvišanim številom obč. odbornikov, ki jih je voliti. Če se pri delitvi pokaže ostanek, se mora dobljeno število zaokrožiti na prvo večje celo število, če ni ostanka, je dobljeno število zvišati za eno. Zadnje število je volilno število. S tem številom se razdele števila glasov, ki so jih dobile posamezne kandidatne liste. Tako dobljeno celo število pokaže, koliko obč. odbornikov dobe posamezne liste. Prvo preostalo odborniško mesto pripade stranki, ki je dobila največ glasov, ako njen preostanek presega polovico volilnega števila. Ako tega pogoja ni, se dodeli to mesto oni kandidatni listi, ki ima največji ostanek. Enako ostala nepopolnjena odborniška mesta.

Za vsako objavljeno kand. listo je izrečo toliko obč. odbornikov za izvoljene, kolikor jih je bilo po zgornjem računu dodeljenih, in sicer po vrsti, kakor so bili v kandidatni listi. Vsaki listi pripade tudi enako število namestnikov, kolikor ima izvoljenih odbornikov naprej v tekoči vrsti.

Povišanje stanovanjske najemnine.

Povišanje stanovanjske najemnine se izračuna po § 2 naredbe Deželne vlade za Slovenijo od 1. februarja 1920 tako-le:

1. Dognati je treba, koliko je najemnik plačeval najemnine 1. julija 1914. Ta najemnina se potem razdeli v dva dela:

a) na eni strani so zneski, koje najemnik plačuje kot odškodnino za občinske doklade (vodarina, najemninski davek), hišnika, v hišah s centralno kurjavo za kurjavo), rabo vrta, koncesije itd.,

b) na drugi strani ostala najemnina brez odbitka ostalih davkov in pristojbin. Ko smo določili ta dva dela celokupne najemnine, ki

jo je najemnik 1. julija 1914 plačal, lahko določimo dopusten povišek najemnine od 1. febr. 1921, ki zopet sestoji iz dveh delov:

1. iz izrednega povišanja in
2. iz rednega povišanja.

Če znesek pod točko b) določimo, potem je redno povišanje lahko izračunati in znaša za stanovanjske prostore 60%, za obrtne prostore 100% pod b) določene svote (na pr. če je znašala najemnina pod b) 10 K na mesec, znaša sedaj 16 K (60%) za stanovanje, če je znašala najemnina 50 K za obrtni lokal, znaša sedaj 100 K (100%).

Če hočemo določiti skupno svoto dopustnega povišanja najemnine, potem moramo še izredno povišanje najemnine pristeti. To povišanje obstoji iz:

1. na stanovanje odpadlih večjih stroškov za čiščenje, hišnika, poprave in kurjavo pri centralni kurjavi itd.;

2. na stanovanje odpadlega povišanja avtonomnih davkov: vodarine, najemnine, kanalizacijskih pristojbin;

3. na stanovanje do februarja 1921 odpadlih povišanj državnih davkov;

4. na stanovanje odpadlega povišanja obresti za hipotečne dolgove.

Redno povišanje najemnine je potem pristeti k izrednemu in ta svota je svota skupnega dopustnega poviška najemnine. V splošnem bo povišanje najemnine znašalo več kakor 60% najemnine od 1. julija 1914, ker izredno povišanje najemnine, kakor je iz navedenega razvidno, zelo obremenjuje stanovanjsko najemnino.

Gospodar pa mora na zahtevo strankam predložiti obrazložbo svojih zahtev po povišanju najemnine, da se stranka lahko prepriča, če je zahteva postavno upravičena.

Gospodarstvo.

Ne nakupujte preveč blaga! Položaj je, da je pričakovati v bližnji bodočnosti močan padec cen pri raznem blagu. V Angliji, Franciji, Švici in drugih zahodnih deželah so skladišča napolnjena industrijskih izdelkov. Valuta je v teh deželah tako visoka, da radi slabe valute v naših krajih ne morejo prodajati svojih izdelkov k nam. Tovarne delujejo naprej, kupcev ni, blago pa se kopiči. Vsled tega bo prišlo prav kmalu do prav znatnega padca cen. Svetujemo ljudem, da si naj nakupujejo le toliko blaga, kolikor ga res neobhodno potrebujejo.

Izvoz žita in moke. V lanskem letu je bilo do konca decembra izvoženo 5605 vagonov žita in moke in sicer 2874 vagonov pšenice in 2231 vagonov moke. V Avstrijo je šlo 3926 vagonov žita in moke.

Poiščite 20% bone. Tiste listke, ki ste jih dobili pri kolekovanju bankovcev v decembru 1919 (ko so Vam odvzeli 20%), poiščite, ker jih bodo davkarje kmalu zamenjale za denar. Listke, ki se glasijo na več kot 1000 kron, lahko proda vsak v bankah.

Dopisi.

Koncertna kavarna „Balkan“ Ptuj.

Vsak večer koncert

prvorazredne damske kapele „ZVEZDA.“

J. Vučak, kavarar.

Odlikovanja. Z redom sv. Save V. razr. je odlikovan gimnaz. ravnatelj Fran Vajda v Ptuj, z redom Sv. Save IV. razr. pa skladatelj Risto Savin.

Za pisanko slovenskim bratom in sestricam v neodrešeni domovini je darovala šolska mladina trirazredne narodne šole vurberske 295 K. Pohvale vredno je to tembolj, ker so to večinoma darovi uboge viničarske in želarske dece. Učimo se od mladine narodnega čustvovanja!

Za Jugoslovansko Matico so darovale učenke III. razreda okoliške dekliske šole 72 K. Ob krstu Marjana, sinčka magistratnega tajnika g. Maté-ja, se je nabralo 420 K. Že-

limo, da bi Marjanček dobro uspeval in v poznejšem življenju še večkrat posnemal slavitelje svojega krsta. Ob otvoritvi svoje trgovine je daroval g. Avgust Kraigher, trgovec s steklom v Ptuj, 200 K. Opozarjamo domačine na to edino slovensko trgovino te vrste. V obče upamo, da bodo kupovali vsi Slovenci le v slovenskih trgovinah.

Vojni invalidi. Prepričal sem se o pravični razdelitvi daril na revne člane in članice splošne org. voj. inval. vdov in sirot v Ptuj. Ptuj, dne 23. marca 1921.

Dr. Pirkmaier.

Zahvala. Mestni magistrat se zahvaljuje v imenu mestnih revežev gospodu Alojziju Brenčič-u, trgovcu v Ptuj, za podarjenih 5 m blaga. Zeleti bi bilo, da ga posnemajo tudi drugi gg. trgovci.

Gospodinjski tečaj v Ptuj. Gospodinjski tečaj v Ptuj se je pričel dne 15. marca. Obiskuje ga 26 kmečkih deklet. Trajal bo do zadnjega aprila t. l. Ako bo se prijavilo še mnogo deklet, tedaj bi se tečaj nadaljeval za daljnih šest ali osem tednov.

Dravino strugo je popravil tuk. sap. bat. na prošnjo mestne občine po povelju g. majorja Djelošević-a ter storil s tem veliko brezplačno uslugo mestu, kateremu je pretila nevarnost kuge. Iskrena hvala!

Požar. Dne 15. t. m. opoldne nastal je v gozdu Jurja Sluga, posestnika v Stogovcih, občine Ptujška Gora, ogenj. Ta požar se je razširil na posestvo Černenjšekovih dedičev v Naraplah. Škoda se še sedaj ne da ceniti. Požar je nastal po neprevidnem vžiganju trnja.

Vesele Velikonočne praznike žele vsem zavednim Slovenkam in Slovincem, posebno pa našim mladim dekletom in pošiljajo pozdrave slovenski fantje ormoškega okraja, nahajajoči se pri X. pešpolku, II. baonu v Sarajevu: Martin Masten, Obrež, Ivan Glavnik, Obrež, Ivan Meznarič, Šalovec, Alojz Kolarič, Šalovec, Jožef Sever, Loparšice, Matija Kuharič, Lopersice, Karnekar Ivan, Ormož, Šulek Anton, Hum, Slavko Tomažič, Vitani, Alojz Meznarič, sv. Miklavž.

Zatvoritev mosta čez Dravo pri Borlu. Okrajni zastop ptujski bode popravljaj drugi del lesenega mosta na Borlu čez Dravo. Radi popravil bo promet za težke vozove za čas od 29. marca do zadnjega majnika 1921 nemogoč in se opozarjajo na to vozniki. Vozovi vozijo med tem časom čez Ulmov brod ali pa čez Okič na Št. Vid. Le lahki vozovi bodo mogli voziti tudi med popravilom mosta, toda morajo zelo paziti vozniki, da se ne pripeti nezgoda.

„Nova pravda.“ Dne 29. oktobra 1920 je napadel list „Nova pravda“ našega g. majorja Djelošević-a ter mu je očital razne nečedne stvari. Iz strahu pred kaznijo je moral ta časopis kljub vsemu obotavljati in kljub vsem poizkušnjam uiti usodi, priznati, da je storil g. majorju Djelošević-u veliko krivico, ter ga je v številki z dne 20. marca t. l. prosil lepo za odpustčenje ter plačal stroške ljubljanskega in ptujkega zastopnika. G. major Djelošević je kot vojak in kot mož — narodnjak toliko storil za narodno in državno stvar, da se mi še prav posebej veselimo, da je ugnal obrekovalce.

Mariborska porota. Dne 18. t. m. se je imel pred mariborsko poroto zagovarjati Štefan Murko, posestnik iz Lancavasi radi umora svoje žene. Razprava je trajala ves dan in nam je podala protresljivo sliko nesrečne kmečke rodbine. Štefan Murko je odšel ob izbruhu svetovne vojne v Karpate. Že 1. septembra 1918 je bil ujet, ko je skušal z veliko požrtvovalnostjo rešiti svojega rojaka korporala Mlaker-ja iz Ptuj. Celih 6 let se je potikal po Sibirskih stepah in se le meseca novembra 1920 se je povrnil v domovino. Tukaj ga je čakalo veliko razočaranje. Njegova žena je imela ljubavno razmerje s svojim komaj 16 letnim hlapcem. Porodila je med tem 2 nezakonska otroka. Svojega moža ni hotela več poznati. Le vsled posredovanja občinskega predstojnika in sodišča se je navidezno z njim sprijaznila. Toda svojega prejšnjega ljubimca ni

mogla pozabiti in se je z njim tajno shajala. Dne 6. februarja t. l. je odšel Štefan Murko na gostijo k svojim sorodnikom. Njegova žena je hotela to odsotnost izrabiti in je povabila k sebi hlapca Regvarta. Mož pa je slutil, da se pripravlja žena na sestanek z bivšim hlapcem. Skril se je na večer za kurnjak in prežal na svojega tekmeča. Oborožil se je z revolverjem. Hlapec se je res vtihotapil v hišo. Štefan Murko je sklical občinske može, da bi ga ujeli. Hlapec se jim je skril na podstrešje, skočil od tam skoz okno in pobegnil. Mož se je na to od sosedov poslovil ter legel na klop pri peči. Žena je sedela s tremi otroki na peči, ter zbadala svojega moža, češ da ne bo dolgo kraljeval in da bo prej nesrečen, kakor ona. To je moža tako razburilo, da je skočil na klop in oddal 2 strele proti ženi. Prvi jo je zadel v prsi, drugi v glavo, ter se je žena zgrudila takoj mrtva na peč. Nepopisna groza je obšla Štefana Murka, ko je prišel do spoznanja, kaj je storil. Porotnikom je bilo stavljenih vzlasti dvoje vprašanj, namreč, ali je Štefan Murko kriv umora svoje žene in za slučaj, da bi porotniki umora ne potrdili, ali je zakrivil uboj. Po temeljitem izvajanju zagovornika g. dr. Ivana Fermevca iz Ptuj so porotniki vprašanje na umor enoglasno, vprašanje na uboj pa z ednajstimi glasovi zanimali. Štefan Murko je bil na podlagi tega izreka oproščen in ga je sodišče takoj izpustilo iz zapora. Razprava je vbujala veliko zanimanje in še po razpravi so se zbirale gručice pred okrožnim sodiščem, ki so se glasno razgovarjale o slučaju. Izrek porotnikov je občinstvo splošno zadovoljilo, saj kaže, da čisla naš narod visoko žensko zvestobo in da obsoja strogo grdo prešestvo.

Politične vesti.

Iz ustavnega odbora. Najtežjo točko naše ustave, namreč upravno razdelitev države, si je pridržal ustavni odsek za konec. Do sporazuma še ni prišlo. Večina predlaga: Uprava v kraljevini se vrši po oblastih, srezih in občinah. Razdelitev v oblasti se izvrši z zakonom po prirodnih, socialnih in ekonomskih prilikah. Ena oblast more imeti največ 700 000 prebivalcev. Dve ali več oblasti se more spojiti v eno največjo. Končno odločitev v tem vprašanju prinese skupščina dotičnih oblasti. Tudi taka oblast ne sme imeti več ko 700.000 prebivalcev. Gre še za prehodne določbe, dokler se ne izvede razdelitev po zakonu. Zlasti naši poslanci bi radi, da bi se ta ureitev ne zavlekla predolgo.

Priklopitvena proslava v Trstu. Na cvetno nedeljo so v Trstu na slovesen način proslavili priklopitev našega primorskega ozemlja Italiji. Vse mesto je bilo v zastavah, ulice pa polne tržaškega občinstva. Za to so skrbeli zloglasni fašisti, ki bi bili vsakega uničili, kdor se jim ne bi udal. Italijani se hitro navduše za kako demonstracijo, ne da bi dosti premišljali. Trezni zlasti trgovski krogi pa gledajo v bodočnost, ki ni tako vabeča, ko sedanjost. Posebno odposlanstvo je pri došlem ministru zahtevalo, naj bi postal Trst prosta luka, kersicer proti Trstu gospodarski polom. Lahkoverno ljudstvo pa se udaja trenutnemu veselju.

Razno.

Koncertna kavarna „Balkan“ Ptuj.

Vsak večer koncert

prvorazredne damske kapele „ZVEZDA.“

J. Vučak, kavarar.

Občinske volitve v Sloveniji se prične 26. aprila. Ta dan voli Ljubljana. Potem sleda volitve v drugih krajih. Do sredine maja bodo volitve po celi Sloveniji končane.

Svojo mater zaklal. Kako daleč je privredla podivjanost ponekod našo mladino, dokazuje grozen slučaj umora v Zrečah, kjer

je 14 letni fant Ivan Padežnik zabodel lastno mater v trebuh ter ji prerezal želodec. Priletna žena je še isti dan podlegla težki rani. Mladega morilca so izročili sodišču. Kažejo se žalostne posledice vojne.

Zvišanje poštne. Kakor poročajo, bo ministrstvo za pošto in brzojav zvišalo poštnino za pisma. Za navadna pisma bo znašala poštnina v notranjosti naše kraljevine pol dinarja, za inozemstvo ga 1 dinar.

Strašen umor. V železniškem predoru na progi Pizzo Calabria na Italijanskem so našli strašno razmesarjeno moško truplo brez glave. Glava umorjenega je ležala precej oddaljena od trupla. Policija je ugotovila, da je žrtev umora socijalistični poslanec Piccoli. Prvotno so bili mnenja, da je poslanec Piccoli padel iz vagona pod vlak. Toda kmalu so dognali, da je postal poslanec Piccoli žrtev fašistov. Poslanca so v vagonu napadli 4 našemljenci, ga ubili, mu odrezali glavo, truplo pa vrgli iz vagona. V laški zbornici je vsled tega zločina zavladalo grozno razburjenje. Izvoljena je bila posebna komisija, ki ima nalogo, da preišče zločin.

Obešeni Irci. V Dublinu na Irskem so pred kratkim obesili šest Ircev, ki so bili obsojeni na smrt. — Kakor znano, se borijo Irci že dolgo za svojo samoupravo, katere jim pa Angleži ne marajo dovoliti. Ko so izvršili obsodbo nad omenjenimi Irci, se je zbralo približno 25.000 oseb v bližini zaporov. V znak žalosti je bilo vsako delo do 11. ure dopoldne ustavljeno.

Grozna lakota na Kitajskem. Na Kitajskem vlada v provincah južno Pekinga velika lakota. Velika suša in kobilice so opustošile vso rodovitno pokrajino. Ljudje bežijo iz svojih naselb in iščejo hrane. Dosedaj so se preživljali s travo, sedaj pa niti trave ni več dobiti. Ameriški rdeči križ je organiziral pomožno akcijo za prizadete kraje na Kitajskem.

Minister pod ključem. Te dni so v Budimpešti zaprli ogrskega ministra Evgona Barto. Minister Bartha je namreč izvedel, da namestnik veletrgovina Grün prodati veliko množino zdravil. Zagrozil se je tej tvrdki z ovadbo, češ, da je prodaja takih zdravil prepovedana. Izsilil je od Gruna, da mu je izplačal 440 000 K odkupnine. Toda vse pride na dan! Ministra Bartha so te dni vtaknili pod ključ.

Roman treh Ljubljank. Tri mlade Ljubljank v brhki starosti 16 let so se navešale ljubljanskega življenja. Po njih glavicah so rojile misli o „lepih službah“ v tujini. Sklenile so potovati čez Pragersko v Čakovec in od tam dalje — Bog ve kam! Izkušena Vida je preskrbela svoji tovarišici z denarjem in drugimi potrebščinami. Pri neki gospej trgovki si je izposodila v imenu starišev 1200 K za „premop.“ Drugje fini kovček, drugje v neki prodajalni fine svile za 1300 K in doma je sestrji pobrala še veliko množino razne obleke, perila in dragocenosti. Ko so imele za potovanje vse pripravljeno, so se nekega lepega dne pojavile na kolodvoru, si kupile vozne listke in se odpeljale skozi vinorodne Štajerske griče v Čakovec. V Čakovcu so izstopile ter pohitele v bližnji hotel, kjer so dobile skupno sobo. Prišel jih je obiskat mlad „policijski komisar.“ Pustile so ga v sobo. „Komisar“, ki je poprej vneto poslušal njihovo slovensko petje, jim je takoj obljubil krasne službe v Čakovcu. Dvema je takoj „preskrbel“ službo, odpeljal ju je na kolodvor in tam pustil — na cedilu. Trudni in lačni sta se nekaj časa klatili po mestu ter končno s pomočjo Vidinega denarja prispeli srečno nazaj v Ljubljano. Drugače pa se je godilo Vidi! Ko je odpeljal „komisar“ njeni prijateljici v službo, je ostala sama v sobi. Čez nekaj časa je prišel komisar nazaj ter prinesel različne jestvine in buteljke vina. V vinskem razpoloženju je postal pohoten in je posilil neizkušeno Vido. Nato je izginil, Vidi pa je pustil za spomin grdo bolezen. Blodeč po mestu v strašnem obupu je Vida spoznala črnooko madžarsko dekle Anuško, ki ji je obljubila lepo službo v Varaždinu, v resnici pa jo je zapeljala v zloglasno hišo. Ker pa je bila bolna, so jo poslali najpred v bolnico. Toda zvedela je za njo ljubljanska

sodnija in nekega dne je prišlo poročilo, da morajo mlado Vido takoj odpeljati v Ljubljano v — zapor. Po teh nesrečnih doživljajih jih še — ječa! Tako je končal roman treh lahkoživih Ljubljančank.

Dvakratna smola. Klerikalni poslanec in eksminister Roškar je zbohnal k Sv. Jakobu v Slov. goricah shod, na katerem je hotel prepevati Korošec-Hohnječevo visoko pesem. Imel je pa to smolo, da so shod posetili večinoma samostojni kmetje. Samozavestni strateg Roškar, videč, da tla niso pripravna, se je spustil v napade na učiteljstvo in uradništvo, rekoč, da imajo prevelike plače. Kmetje se pa niso dali speljati na led in so pustili Roškarja samega zmrzniti. — Še večjo smolo je pa imel mariborski nadorel Tratnik, ki je hotel tam ustanoviti Orla, pa so ga domačini prepričali, da so skoraj vsi fantje in možje zavedni člani Sokola!

Naročba.

! Komur smo dozdaj pošiljali list, pa si ga ne misli naročiti, prosimo, naj nam ga vrne, ker ga sicer smatramo za naročnika. **!**

Hiša z 2 stanovanjema

in po mogočnosti z vrtom se kupi v Ptuj ali blizu Ptuja. Cena s ponudbo na upravo lista.

Na drobno. Na debelo.

Otvoritev nove trgovine v Ptuj!

Naznanjam p. n. občinstvu in trgovcem v mestu in okolici, da sem

v Ptuj, Slovenski trg 1

otvoril novo, vsevrstno založeno

trgovino s steklom, porcelanom in sorodnim blagom

Zagotavljam zmerne cene in solidno postrežbo!

Avust Kraigher.

Edina slovenska tvrdka te vrste v Ptuj.

Dobro kuharico

za 2 osebi išče lekarna Vidmar, Maribor, Glavni trg 20. Mesečna plača 200 K, stanovanje in hrana

Več tisoč cepljenih trt

Trte različne sorte, cepljene na R. P., tudi korenjaki na R. P. in bela šmarnica korenine. Cepljene trte prve vrste komad 4 K korenjaki komad 2 K in šmarnica komad, 150 K proda **FRANC HORVAT**, trsnicar in posestnik, Mostje, p. Juršinec.

Vsak trgovec, industrijalec in obrtnik čita „Trgovski list“.

ki izhaja 3krat tedensko. Njegovi **OGLASI** imajo najnižjo ceno in največji uspeh.

Uprava: Ljubljana, Gradišče 17./I.

Oženjenega HLAPCA

z več močmi za veleposestvo Strnišče sprejme takoj **Franc Čuček** v Ptuj.

Kovaško orodje in podkove

novo in staro železo se proda. Vpraša se pri **Neži Černensek**, posest., Ptujška Gora.

Star šivalni stroj

stojalo še porabljivo, se takoj kupi. Sistem „Howe“ izključen. Ponudbe na g. **Franca Groß**, Vila „Irran“ na Bregu pri Ptuj.

Proda se več sto litrov izborne jabolčne pijače. Več se izve pri oskrbništvu Dornova, pošta Moškanjci.

Posestvo

nad tri orale veliko z lepim vinogradom, njivo, sadonosnikom, lepo zidano hišo in gospodarskim poslopjem prodajalo bo se dne 28. t. m. t. tj. na velikonočni ponedeljek ob 3. uri popoldne v **Vintarovcih št. 18** pri Sv. Urbanu. Zelo sposobno za kakšnega meščana!

Modistka

išče meblirano sobo s posebnim vhodom, kjer bi lahko izvrševala svoj obrt. Cenj. ponudbe se prosijo do 1. aprila pod naslovom „modistka“ na upravo tega lista.

DANICA

čistilo

za obuvalo

čisti, svetli, konzervira

usnje.

Proizvaja:

„Slavia“ tvornica kemičnih izdelkov d. d. **Zagreb**

Telefon broj 5-46 Ilica 213 Brzjaviti: „CENTRA“

Natakarica

s 1. majem se sprejme. Kje, pove uprava lista.

Lončarski pomočnik

dober delavec, se takoj sprejme pri gosp. **Francu Mikša**, lončarski mojster v Ptuj.

Izjava.

Gospoda **Vaupotiča Jak.** župana v Lancovi vasi sem v razburjenju obdolžil raznih nečastnih dejanj.

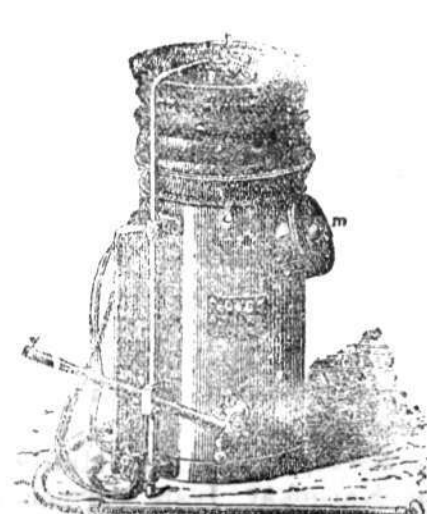
Vse moje trditve so neresnične. Obžalujem jih iskreno. Zahvaljujem se za odstop od tožbe. Plačam vse stroške po dogovoru.

Ptuj, dne 22. marca 1921.

Mihael Vogrinec

posestnik v Lancovi vasi.

Za vinogradnike!

Brizgalke
 za peronosporo popravi po ceni klepar
 A. Majcen, Ptuj, Hrvatski trg 1. Tam se dobivajo tudi nove brizgalke.

„Petovia“

usnjarska industrija d. d. na Bregu pri Ptuj

kupuje

goveje, telečje, svinjske, kozličje in ovčje kože.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Ptuj.

Delniška glavnica in rezerve okroglo 95,000.000.—

CENTRALA V LJUBLJANI.

Prometno mesto državne razredne loterije.

PODRUŽNICE v Splitu, Celoveu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in v Borovljah.

Obreduje vloge na knjižice in na tekoči račun s 3½% brez odpovedi, proti 3 mesečni odpovedi s 3¾% čistih.

Daje trgovske in aprovizacijske kredite. Izvršuje vse bančne transakcije.